

Legenda rândunicăi

Vasile Alecsandri

Rândunică, rândunea
Ce bați la fereastra mea?
Du-te-ți pune rochița,
Că te arde arșița,
Te suflă vântoaiele
Și te udă ploaiele.
Mergi în câmpul înverzit,
Că rochița a-nflorit
Și o calcă turmele
Și o pasc oițele.
(Cântec poporal)

I

Când se născu pe lume voioasa Rândunică,
Ea nu avea făptură ș-aripi de păsărică,
Fiind al cununiei rod dulce, dezmiardat,
Copilă drăgălașă de mare împărat.
Dar fost-a o minune frumoasă, zâmbitoare,
Sosită printre oasneni ca zâmbetul de soare,
O gingașă comoară formată din senin,
Din raze, din parfumuri, din albul unui crin,
Și maica sa duioasă, privind-o, se temea
Să nu dispară-n aer sub forma de o stea.

O zână coborâtă din zodia cerească
Veni să o descânte, s-o legene, s-o crească,
Să-i deie farmec dulce, podoabe, scumpe daruri,
S-o apere-n viață de-a zilelor amaruri.
Ea-i puse-o scăldătoare cu apă ne-ncepută,
De ploaie neatinsă, de soare nevăzută,
Și-n apa încălzită cu lemn mirositor
O trestie, un fagur ș-o floare de bujor,
Menind prin șoapte blânde copila să devie
Năltuță, mlădioasă ca trestia verzie,
La grai ca mierea dulce, la chip fermecătoare
Și ca bujorul mândru de ochi atrăgătoare.
Apoi zâna-i aduse o dalbă de rochiță,
Din raze vii țesută, cu stele prin altiță,
Și-i zise: „De-ți e gândul să ai parte de bine,
Rochița niciodată să n-o scoți de pe tine,
Și cât vei fi al lumii frumos, iubit odor,
Să fugi în lumea-ntreagă de-al luncii zburător,

Căci el țintește ochii și dorurile sale
Pe oricare funtă cu forme virginale,
Pe dalbele copile, a dragostei comori,
Ce-s jumătate fete și jumătate flori,
Pe zânele născute în atmosfera caldă,
Ce sub văpaia lunii în lacuri lin se scaldă,
Și chiar pe luna plină de o lumină moale,
Ce-atinge iarba verde cu albele ei poale”.

II

Copila descântată de zâna ei cea bună
Creștea-ntr-o ziuă numai cât alta într-o lună,
Ș-a sale brățișoare, ș-a sale mici picioare
Aveau, fiind în leagăn, mișcări de aripioare;
Iar când ieși din cuibul în care înflorise
Ca roza dintr-un mugur cu foile deschise,
Când umbra sa vioaie, plutind sub cer senin,
Putea să se măsoare pe umbra unui crin,
Mult îi plăcea copilei s-alunge rândunele
Ce lunecau prin aer și o chemau la ele,
S-alerge pe sub bolta bătrânilor arini,
Cercând să prindă-n iarbă a razelor lumini,
Să fugă rătăcită de-a lung, de-a lung pe maluri
Atrasă-n cursul apei de-a râurilor valuri,
Și-n cale-i să s-oprească, uimită, încântată
De dulcea armonie naturii deșteptată.

Atunci pe nesimțite un glas de zburător
Îi tot fura auzul șoptindu-i, plin de dor:
„Atât ești de frumoasă la chip și la făptură,
Că nopții dai lumină, și iernii dai căldură,
Și orbilor din umbră dai ochi să te admire,
Și morților grai dulce să spuie-a lor simțire.
Ah! părul tău lung, negru, ca aripa corbie,
Cu-a lui întunecime ar face nopți o mie,
Și chipul tău ce fură chiar ochii de copile
Din alba lui splendoare ar face mii de zile!
Ah! buzele-ți rotunde, cu râs înveselite,
Se par două cireșe în soare pârguite,
Și mijlocu-ți de-albină sub vălul tău de aur
Se leagănă prin aer precum un verde laur;
Iar ochii tăi, luceferi cu tainice luciri,
Răsfrâng toată văpaia cereștilor iubiri
Ce ai aprins în inimi când te-ai ivit pe lume
Tu, zână fără seasnă, minune fără nume!”

Copila, cu uimire, îl asculta zâmbind...

Apoi, cătând în urmă-i, se depărta fugind,
Lilie zburătoare, de fluturi alungată,
Care-i formau pe frunte o salbă-naripată.

III

Visează luna-n ceruri!... sub visul cel de lună
Flori, ape, cuiburi, inimi visează împreună.
Nici o mișcare-n frunze, și nici o adiere
Nu tulbură în treacăt a nopții dulci mistere.
Albina doarme-ascunsă în macul adormit,
Bâtlanul printre nuferi stă-n labă neclintit,
Și raza argintie din stele dezlipită
Căzând, săgeată lungă, prin umbra tainuită,
Se duce de aprinde văpăi tremurătoare
În albele șiraguri de rouă lucitoare.

Dar cine-acum, ca raza, în lumea nopții zboară?
Ce umbră, cu sfială, prin arbori se strecoară
Și merge drept la malul pârăului din vale?
Oprindu-se-ngrijită ades în a sa cale,
Ea vine lângă apă, cu drag la ea privește
Și, singură-n răcoare, de baie se gătește.
O! dalbă feerie! divină încântare!...
Rochița de pe umeri alunecă, dispare,
Și lumii se arată minunea cea mai rară,
Albind ca faptul zilei în zi de primăvară!
Toți ochii de luceferi, de păsări și de flori,
Loviți ca de lumina rozatică din zori,
S-aprind de-o scânteiere ce-n inimă pătrunde...
Dar juna-mpărăteasă în apă se ascunde.
Ferice, dezmiardată de unda răcoroasă,
Ea-noată cu-o mișcare alene, voluptoasă,
Lăsând ca să albească prin valul de cristal
Frumoasa rotunjime a sânu-i virginal.
Și iarba de pe maluri se pleacă s-o privească,
Și trestia se-ndoaie voind ca s-o oprească,
Și apa-n vălurele de aur se-ncrețește,
Și nuferii se mișcă, bâtlanul se trezește,
Pădurea cântă imnuri, și luna amoroasă
Revarsă pe copilă o mantie-argintoasă.

Acum pe lângă trestii ea lunecă ușor
Și, vrând la mal să iasă, pătrunsă de-un fior,
Pe sânul ei ud încă ea părul își adună,
Se oglindește-n apă, se oglindește-n lună,
Ți umbra-i diafană cu formele-i rotunde
În lină îngânare se clatină pe unde.

IV

Cocoșu-n depărtare intonă o fanfară!
Copila cu grăbire din valuri iese-afară.
Ah! unde-i e rochița și unde-al ei noroc?...
Ea vede zburătorul cu ochii mari de foc
Ce vine ș-o cuprinde cu brațele-ntr-o clipă;
Dar grabnic se aude un freasnăt de aripă,
Și dalba-mpărăteasă, din brațe-i dispărând,
Se schimbă-n rândunică și fuge-n cer zburând!

Atunci ș-a ei rochiță, nălțându-se în vânt,
Topitu-s-a în ploaie de raze pe pământ,
Și pân-în faptul zilei crescut-au flori din ele,
Odoare-a primăverii: Rochiți-de-rândunele!...